

Examenul de bacalaureat 2014
Proba E-b)
Limba și literatura maghiară
Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. a Gangesz-part és a Tisza-part szimbólumok jelentései **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A versben sem a Gangesz partja, sem a Tisza partja nem egy-egy földrajzi tájegységet jelent, még csak nem is egyszerűen Indiát vagy Magyarországot, hanem mindkettő többjelentésű jelkép. A Gangesz-part egyrészt jelentheti a romantikából ismert, színes, mesés keleti tájat, amely ugyanakkor a költészet és a művészetek őshazája is. Ezzel szemben a Tisza-part a 20. század eleji magyar valóság, a társadalmi és kulturális elmaradottság, a konzervatív és visszahúzó erők szimbóluma.

b. az ellentétezés igazolása **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A két versszak nem csupán a térbeli távolság okán állítható ellentétbe, hanem az értékjelentések és a vershangulat szempontjából is. Az első szakasz ünnepi hangulatú, választékos és légiés képeivel valami távoli, egzotikus, álomszerű világot jelenít meg, a második szakasz erős hangulati tartalmú képei, nyersesége fokozódó indulatossággal az itthoni kiábrándító valóságot írják le. Eltér a két strófa mondatszerkezete is: az első versszak teljes szerkezetű kijelentő mondatokból áll, a második strófa felsorolása hiányos mondat, a kijelentő mondatot a zárlatban felkiáltó értékű kérdő mondat zárja.

c. a két versszak motívumainak megfeleltetése **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A két pólus között vibráló ellentét feszül, az egyes motívumok tökéletes ellentétpárokba rendeződnek. Az *álmodozással* szembekerülnek a Tisza-parti *álombakók*, a *harangvirág* ellentéte a *gémes kút*, a *malom alja* és a *fokos*, a *finom remegések* a második szakaszban a *durva kezek* és a *vad csókok* ellentétes minőségébe fordulnak át.

d. a lírai én múltához és jelenhez, a környezetéhez való viszonya **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A verset záró költői kérdés teszi egyértelművé a lírai én elvágyódását a távoli, idillikus világba. A Tisza-parti otthontalanságot, az itthoni valóságot elutasító magatartást a mondat értékű szavak keménysége is érzékelteti.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet,
helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.
Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. a szólás jelentése 5 pont

Lehetséges válasz: *feleségül veszik, asszonnyá teszik'*

b. találó cím megfogalmazása 5 pont

Lehetséges válasz: *Árulkodó viselet*

c. a fej bekötésének ceremóniája 5 pont

Lehetséges válasz: *éjfél tájban leveszik a menyasszony fejéről a koszorút vagy a pártát, kibontják a haját, hogy azután asszonyt megillető kontyba csavarva tűzzék fel ismét a fejére*

d. Szövegalkotás

Tématartás 5 pont

A leíró szöveg követelményeinek betartása 5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás 5 pont

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. a választott novella témája 5 pont

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a téma megfogalmazása a választott alkotásban (pl. az emlékező hős tudatának az elbeszélése/a peremlét hatása az ember személyiségére/beavatódás a felnőttek világába/az élet mint utazás stb.)

b. történetalakítás sajátosságai a választott novellában 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a metonimikus és/vagy metaforikus történetalakítás sajátosságainak kiemelése (pl. lineáris cselekményvezetés, kronologikusság, ok-okozati összefüggés az események között, a történet a valóság illúzióját kelti: valószerű hely, idő, szereplők; idősikváltás, megszakítottság, metaforikus motívumok/mozzanatok, metaforikusság a tér- és időszerkezetben)

c. főszereplő megteremtésének eljárásai a választott novellában 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: elbeszélői leírás, cselekedtetés, beszédmód, más szereplők általi jellemzés, névadás, tipizálás, környezetrajz, stilizálás, rájátszás stb.

d. a választott novella stílusának sajátosságai 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: impresszionista/szimbolista/szecessziós, illetve naturalista/realista stílusjegyek kiemelése a választott novellából (pl. líraiság, pillanatnyi élmény, benyomás)

megörökítése, nominális stílus, színgazdagság, auditív és vizuális képek, szinesztéziák, díszítettség, zeneiség, jelképes jelentéssel rendelkező motívumok, hangulati túlfűtöttség, egzotikum, az elmúlás megszépítése; a valóság hiteles és részletes bemutatása, társadalombírálat, objektivitás, hiteles leírás a nyomorról, tipizálás, az ösztönszféra hangsúlyozott szerepe, alantasabb nyelvi regiszterek

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont